

Kuopion kaupungin lausunto - maantieverkon nopeusrajoitusohjeen päivittäminen

Kaupunkirakennelautakunta 26.06.2024 § 122
4710/08.00.00/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
liikennejärjestelmäsuunnittelija Matti Vänskä, puh. 044 718 5463
kaupunkisuunnittelujohtaja Ilkka Laine, puh. 044 718 5401
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyy selostuksen mukaisen Kuopion kaupungin lausunnon Väylävirastolle.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus Väylävirastolla on käynnissä maanteiden nopeusrajoitusohjeen päivitys. Ohjeen päivityksen tavoitteena on, että nopeusrajoitusjärjestelmä on kokonaisuutena johdonmukainen ja linjassa nykyisten liikenne- ja ympäristöolosuhteiden kanssa. Ohjeella pyritään varmistamaan yhteneväinen palvelutaso eli saavutettavuus ja turvallinen liikenne koko maassa.

Väylävirasto pyytää lausuntoja 4.7.2024 mennessä päivitettävän maanteiden nopeusrajoitusohjeen vaikutuksista. Lausuntoja pyydetään tarkastelemaan alla olevien numeroitujen ja kursivoitujen kysymysten kautta. Virallinen lausunto tulee jättää lausuntopalvelu.fi -portaaliin.

Kuopion kaupunki lausuu kysymyskohdittain seuraavaa:

1. Millaisia vaikutuksia arvioitte suunnitelluilla maanteiden nopeusrajoitusten muutoksilla olevan toimintaan (aikataulut, matka-ajat, koettu turvallisuus ja saavutettavuus, kävelyn ja pyöräliikenteen turvallisuus jne.)?

Kuopion kaupungin ja kaupunkiseudun teollisuuden ja muun elinkeinoelämän näkökulmasta saavutettavuus, kuljetusvarmuus ja ajoaikojen ennustettavuus päätieverkolla sekä etelän että lännen kaupunkiseutuihin ja satamiin on ensiarvoisen tärkeää. Kuopion näkökulmasta elinkeinoelämän kannalta tärkeitä tieyhteyksiä ovat etelä-/pohjoissuuntaisista yhteyksistä vt5 ja vt9 sekä itä-/länsisuuntaisista yhteyksistä vt9 ja kantatie 77. Edellä mainitut tieyhteydet ovat myös maakunnallisesti ja yleisesti Itä-Suomen elinvoiman kannalta merkittäviä yhteyksiä. Lisäksi matkailuelinkeinon osalta kantatie 75 on tärkeä yhteys Kuopion keskustan ja Tahkon matkailualueen välillä. Näillä tieyhteyksillä liikenneturvallisuus, kävelyn ja pyöräilyn turvallisuus sekä tieliikenteen melulle herkkien kohteiden melusuojaus tulisi ensisijaisesti ratkaista muutoin kuin nopeusrajoituksia alentamalla, pois lukien Kuopion keskeisen kaupunkialueen osuus valtatiestä 5 (välillä Siikalahti – Kellolahdentie), missä erityisesti tulisi selvittää nopeusrajoituksen alentamisen 80 km/h:in vaikutukset. Tämä toimenpide voisi olla mahdollista toteuttaa ilman, että raskaan liikenteen keskinopeudet merkittävästi alentuisivat. Keskeisen kaupunkialueen nopeusrajoituksen alentamisella saavutettaisiin merkittäviä hyötyjä päästöjen, liikennemelun ja Kuopion keskustan maankäytön osalta.

Muulla alemmalla tieverkolla, missä erillisten jalankulku- ja pyöräilyväylien toteuttaminen ei ole kustannustehokasta, voidaan nopeusrajoituksia alentamalla parantaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Alemmalla tieverkolla myös liikennemäärät ovat kokonaisuudessaan vähäisemmät ja näin ollen vaikutus matka-aikoihin ja saavutettavuuteen jää kokonaisuudessaan vähäisemmäksi, mutta lisäksi vaikutus tiemeluun voi paikallisesti olla merkittävä.

2. Mitä mieltä olette liikenneturvallisuuden parantamisesta nopeusrajoituksia muuttamalla? Millaisia muita keinoja ehdottaisitte ajatellen myös rajallisia rahallisia resursseja väyläverkon kehittämiseen?

Nopeusrajoituksen alentamisella voidaan tukea liikenneturvallisuusstrategian nollavisiota, mutta mikäli nopeusrajoitusta alennetaan osuuksilla missä tien geometria mahdollistaa 100 km/h mitoitusnopeuden ja peruste alentamisella on tien heikko rakenteellinen kunto, on vaara heikentää yleisesti nopeusrajoitusten kunnioitusta. Tämä todennäköisesti lisää myös ylinopeuksien osuutta ja lisää tiejaksolla ohitustilanteita osan noudattaessa rajoituksia ja osan ajaessa ylinopeutta. Tämän tilanteen välttäminen edellyttää vaikuttamista asenteisiin, tehokasta liikennevalvontaa ja todennäköisesti erilaisia rakenteellisia ratkaisuja tarvitaan myös.

3. Miten maanteiden nopeusrajoitukset tukevat valtakunnallisen liikennejärjestelmäsunnitelman asettamia tavoitteita ja alueenne liikennejärjestelmän kehittämisen suunnitelmia?

Kuopion seudun liikennejärjestelmän 2040 tavoitteiksi on kirjattu mm:

- Kuopion seudun liikennejärjestelmän tavoitteena liikenneonnettomuudet ja liikenteen aiheuttamat haitat vähenevät.
- Väylät ja tehokkaasti toimivat solmupisteet mahdollistavat täsmälliset, toimintavarmat ja nopeat elinkeinoelämän kuljetukset.

Esityksen liiteaineistoissa todetaan, että myös raskaan liikenteen keskinopeus laskee, kun tien nopeusrajoitus alennetaan 100 km/h:sta → 80 km/h:in.

Aikaisemmassa selvityksessä (Malin ym. 2023) on todettu, että keskinopeuden alenema raskaalla liikenteellä LAM-pisteaineiston perusteella laskettuna oli 3,24 km/h. Huomioitavaa on, että Kuopion seudulla tämä voi tarkoittaa raskaalle liikenteelle ajoaikojen ylitystä ja/tai todennäköisemmin ylimääräisen lepotauon pitämistä, mikä heikentää elinkeinoelämän kuljetuksien kustannustehokkuutta ja ajoaikojen ennustettavuutta. Tämä tulee huomioida erityisesti vt5 ja vt9 tieverkon osalta nopeusrajoituksissa. Lähtökohtaisesti näillä elinkeinoelämän osalta tärkeillä väylillä tulisi tien kunto ja turvallisuus saattaa siihen tilaan, ettei nopeusrajoitusta tarvitse laskea näillä perusteilla.

4. Muita huomioitasi, mitä?

Kun määritellään tarkemmin tieosuuksia missä nopeusrajoituksia mahdollisesti alennetaan, tulisi kiinnittää huomiota alueiden tasapuoliseen kohteluun.

Liikenneverkkoa tulisi tarkastella kokonaisuutena, huomioiden eri alueiden osalta tärkeät väyläkokonaisuudet mm. elinkeinoelämän saavutettavuuden osalta.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä.

Liitteet

4710/2024 Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa
4710/2024 Lausuntoaineisto

